

Zoek wat je bindt en zet je verschillen opzij - Interview met John Melis

Raymond Creemers

Op de RAVON-dag 2011 ontving John Melis de Lendersprijs. Het is de zesde keer dat deze prijs, bestaande uit een sculptuur van een boomkikker en een oorkonde, is uitgereikt. John ontving de prijs voor zijn energieke bijdrage aan het initiëren en professionaliseren van RAVON activiteiten in Friesland. Hij heeft structureel een grote groep vrijwilligers weten te motiveren waardoor er veel meer waarnemingen van reptielen, amfibieën en vissen worden verzameld. Er is door zijn inzet structureel meer regionale beleids- en media-aandacht voor aanwezigheid en trends van reptielen, amfibieën en vissen en daarmee ook meer aandacht voor beter beheer en inrichting van gebieden. Daarbij levert John al jaren een constructieve bijdragen aan de groei en ontwikkeling van de landelijke RAVON organisatie.

John Melis werkt al enkele jaren als zelfstandig ecooloog en doet in het veldseizoen veel klussen op allerlei mooie locaties. Afgelopen voorjaar vertoefde John een maand lang in Woerden en omgeving, waar hij bezig is met een inventarisatie van natuurwaarden in de poldersloten. Hij is op zoek naar de karakteristieke flora en fauna van laagveen: rugstreeppadden, heikikkers, poelkikkers, platte schijfhoren, gestreepte waterroofkever en krabbescheer. De bagger- en

John Melis ontvangt de Lendersprijs uit handen van Hero Prins (Foto: Jelger Herder)

onderhoudsplannen voor de sloten worden namelijk afgestemd op de aanwezigheid van de natuurwaarden. In verband met de afstand tot zijn woonplaats in Friesland, heeft John een vakantiehuisje gehuurd. Geen slecht idee: hij wordt wakker met een mooi uitzicht over een zandwinplas. Op tafel liggen allerlei veldgidsen over libellen, water- en oeverplanten, flora en, niet geheel toevallig, de atlas over de Nederlandse herpetofauna.

Gefeliciteerd! Sinds november 2011 ben je de trotse bezitter van de Lendersprijs 2011. Was je verrast of had je het al een beetje aan zien komen? Om met Mart Smeets te spreken: wat ging er door je heen?

Ik zit al enige tijd bij de raad van Toezicht van RAVON en daar kwam vorig jaar een voorstel voorbij om de Lendersprijs 2011 te gebruiken als aanmoedigingsprijs voor nieuwe RAVONners die regionaal het

vrijwilligerswerk een grote impuls geven. Ik was het daar hartgrondig mee eens, maar had nooit gedacht dat ze mij op het oog hadden. Er is immers een illustere rijtje van voorgangers, die vaak al tientallen jaren hun sporen hadden verdiend. Vergeleken met hen kom ik net kijken. Toen Hero Prins (voorzitter) op de RAVON-dag aan zijn aankondiging begon, dacht ik bij zijn vierde zin dat zijn verhaal wel erg op mij van toepassing kon zijn en toen viel het kwartje. Ik had er echter totaal niet op gerekend en in mijn dankwoord heb ik dan ook vermeld dat ik, voor een van de eerste keren in mijn leven, met de mond vol tanden stond.

Geboren Amsterdammer komt in Friesland terecht, hoe ben je daar verzeild geraakt en hoe is je relatie met de Friezen? Spreek je hun taal?

Ik wilde, na mijn scheiding, dichterbij mijn familie wonen en ben daarom

John temidden van andere Lendersprijswinnaars (vlnr Annie Zuiderwijk, Rob Lenders, John Melis, Ton Lenders, Henk Strijbosch, Ben Crombaghs ontbreekt op de foto) (Foto: Jelger Herder)

in 2004 naar Friesland vertrokken. Ik versta en begrijp het Fries, maar ik kan het zelf nog niet goed genoeg spreken en schrijven. Men waardeert het wel heel erg dat ik het Fries kan verstaan. Als geboren Mokummer voel ik me prima thuis in Friesland, ik hou uiteindelijk veel meer van de ruimte rust en weidsheid van Friesland dan van het beton en de hectiek van de grote stad. Mijn jeugd heb ik doorgebracht in Amsterdam en van kleins af aan was ik veel in de natuur bezig met visjes vangen en achter kikkers aanzitten. Ik had als kind altijd een aquarium en heb jarenlang fanatiek gevist en daardoor is mijn interesse voor natuur flink aangewakkerd.

(Foto: Raymond Creemers)

Je komt oorspronkelijk uit de ICT-wereld, je hebt daar complexe projecten geleid en hebt daarna een switch gemaakt. Hoe ben je in de natuursector terecht gekomen en hoe is de interesse aangewakkerd?

Ik kom uit de automatisering en het management rondom automatiseringstrajecten. Op een gegeven moment heb ik een zijsprong gemaakt en een poos voor de Dierenbescherming gewerkt, waarbij ik ook reptielen opving. Toch weer teruggekeerd naar de ICT om daar een heel groot project te leiden bij een bank. Vervolgens kwam de bankencrisis en ging er veel werk verloren en kwam daar stevig de klad in. Het ene moment leid je een complexe ICT klus voor een bank, maar je staat even later ook net zo gemakkelijk weer op straat. Ik had dit al eerder meegemaakt in de ICT: het is alles of niets en zelf heb je er weinig of geen invloed op. Het roer ging nu definitief om en ik besloot om mijn dromen te gaan verwezenlijken. Daarom heb ik Fryslân Grien opgericht: mijn eigen adviesbureau.

Je hebt dus ook nog bij de Dierenbescherming gewerkt. Is er een groot verschil met bijvoorbeeld RAVON?

Bij de Dierenbescherming staat het welzijn van een individueel dier voorop, bij clubs als RAVON gaat het

veel meer over het voortbestaan van de populaties of soortenbescherming. Dat zijn wezenlijk andere benaderingen, maar beide organisaties werken volop met gemotiveerde maar ook kritische vrijwilligers. Ik vind echter nog wel steeds dat je dieren die duidelijk door menselijke invloeden iets zijn aangedaan, fatsoenlijk en vooral professioneel moet opvangen en je ogen niet kunt sluiten voor dierenleed. Denk bijvoorbeeld aan de aandacht voor het terugbrengen van het aantal verkeersslachtoffers (Padden.nu) en het straatputtenproject van RAVON (Annemarie van Diepenbeek). De opvangsector wordt de laatste jaren geprofessionaliseerd, dat was soms ook wel hard nodig en nu wordt het kaf van het koren gescheiden. Bij zowel de Dierenbescherming als RAVON werk je veel met vrijwilligers en ik heb geleerd dat je vrijwilligers individueel moet waarderen en ook duidelijk je verwachtingen mag uitspreken naar de vrijwilliger toe.

Je werkt al enkele jaren als zelfstandig ecologisch adviseur/zp-er (zelfstandige zonder personeel). Geen baas, veel vrijheid, fluctuerende inkomsten, hoe bevalt dat?

De start van een eigen bedrijf is altijd spannend. Je moet een netwerk opbouwen en in het begin komt het je niet allemaal aanwaaien. Sinds mijn medewerking aan de zoogdierenatlas

van Friesland, merk ik echter dat mijn naamsbekendheid is toegenomen en weet men mij gemakkelijker te vinden. Mijn netwerk zet ik ook actief in als ik ergens hulp nodig heb. Als eenling kun je immers niet altijd alles weten, maar dat mag nooit het probleem voor je klanten worden. Als je maar weet waar je de kennis vandaan kunt halen en daar komt mijn netwerk weer in beeld. Met een groot netwerk en intensieve samenwerking met anderen verbreed ik mijn kennis en het levert me veel waardevolle contacten op. Ik let er wel altijd op dat ik mijn vrijwilligerswerk en mijn professionele werkzaamheden goed uit elkaar hou. Het is van groot belang dat het duidelijk is welke pet je op hebt. Ondertussen was ik in 15 bestuurs- en overlegvormen beland, men wist me wel te vinden. Ik ben daar nu wat kritischer op en ben bezig een aantal functies over te dragen aan anderen. Als zzp-er werk ik tegenwoordig vaak samen met anderen, zoals Peter de Boer van bureau FaunaX.

Je houdt je bezig met aardig wat soortgroepen: zoogdieren (vleermuizen, muizen, dassen), reptielen, amfibieën, vissen, kreeften, libellen en wat nog meer? Heb je bepaalde voorkeuren? Zoals veel ecologen loop ik niet meer in het veld zonder van alles waar te nemen. De vogels laat ik grotendeels aan mij voorbijgaan, maar verder ben ik met allerlei dier- en plantengroepen bezig. Ik probeer ook elke velddag wat nieuws bij te leren en met die instelling gaat het snel. Ik ga graag mee met mensen die kennis hebben van andere soortgroepen. Dat is een investering, maar vooral leuk en leerzaam.

Enkele opgetekende kreten over jou, je mag ze afkraken, ontkennen, relativeren of aanvullen: enthousiast, neemt-geen-blad-voor-de-mond, duizendpoot, waar haalt ie-de tijd vandaan?

Enthousiast: ik vind heel veel dingen in de natuur razend interessant en zoek altijd naar de combinatie van natuur en mensen, dat combineer ik dan met mijn ervaringen uit het organisatiemanagement en dat levert

een mooie mix op. Ik ben nogal direct en voer vaak het woord. Dat kan soms ook een handicap zijn en ik leer dat nu beter te doseren. Ik doe overigens niet alles zelf: de vissenwerkgroep Friesland heb ik opgericht met Jarno Beijck en Josine de Jong. Na de verhuizing van Jarno en Josine hebben Teddy Dolstra en later Maarten van der Beek er ook heel veel aan bijgedragen. Als de een even niet kan, neemt de ander het over.

Wie aan John denkt zegt ook meteen Teddy Dolstra, je Friese counterpart waar je heel veel mee samenwerkt. Hoe verloopt die samenwerking en waar vullen jullie elkaar aan?

Teddy is een jongen met een schat aan veldkennis. Ik sta bestuurlijk veel met mijn neus vooraan maar Teddy is de stille kracht op de achtergrond: hij is een doener die zorgt dat er veel uitgevoerd wordt. We vullen elkaar dan ook heel goed aan en ik leer nog steeds veel van hem.

Je bent nauw betrokken bij de Friese vissenatlas en je organiseert veel excursies om het verspreidingsbeeld op te vullen. Kun je iets meer vertellen over dit project?

We zijn dit jaar bezig met de afronding van de werkatlas en vooral het opvullen van de witte plekken. Daarbij betrekken we ook intensief de Friese sport- en beroepsvisserij, onder andere

met voorlichtingsavonden over het atlasproject. Daarna willen we de werkatlas in een tweede fase uitwerken tot een echt mooi vormgegeven boekwerk.

Je bent lid van de Raad van Toezicht van RAVON, hoe bevalt dat en op welke wijze kun je een stempel drukken op de koers van RAVON?

Ik zie mezelf vooral als schakel tussen de Adviesraad (het vroegere Algemene Bestuur) en de Raad van Toezicht (de vervanger van het vroegere Dagelijks Bestuur), de boodschapper van hetgeen er onder de vrijwilligers leeft. In de Adviesraad ben ik de voorzitter die de agenda samenstelt en de vergadering bewaakt, daar ben ik echter geen inhoudelijk lid. Er worden vanuit kantoor veel activiteiten ontplooid, soms worden we in de regio's benaderd als het kantoor een persbericht of natuurbericht heeft uitgebracht. Het is daarbij ook van belang dat het kantoor ons van tevoren inseeint, daar gaat het nog wel eens mis.

Kun je een toekomstvisie geven; waar moet RAVON de komende 5 jaar wat jou betreft extra aandacht aan besteden?

Naast de weekenden (Hemelvaart- en vissenweekend) en de landelijke dag in Nijmegen organiseert RAVON al

(Foto: Teddy Dolstra)

(Foto: Teddy Dolstra)

enkele jaren de sleutelvrijwilligersdag en dat is een prachtige gelegenheid om de regionale steunpilaren te stimuleren, in het zonnetje te zetten en erbij te betrekken. Ik zou dat graag nog intensiever willen zien, want ik blijf er op hameren dat de vrijwilligers uiteindelijk onze basis zijn. De werkorganisatie is inmiddels sterk geprofessionaliseerd, maar gelukkig nog steeds geworteld in het vrijwilligerswerk. Zorg ervoor dat dit ook in de toekomst zo blijft.

Hoe zie je de toekomst van de Nederlandse natuursector?

Met de nieuwe natuurwet gaat er het nodige veranderen. Voor de natuursector is het van belang dat we niet langer alleen focussen op het tegenhouden van zaken, maar veel meer overgaan naar positieve actie en aandacht, zoals bijvoorbeeld in het managementplan rugstreeppad voor Flevoland. Met het aanscherpen van protocollen en regelgeving was een tegenreactie vanuit de samenleving

ook te verwachten. De natuursector is nogal gefragmenteerd, het is goed als daar wat meer duidelijkheid geschapen wordt. De intensievere samenwerking tussen RAVON, Zoogdierverenging, FLORON en Natuurplaza zijn daarin kleine stappen voorwaarts en die juich ik dan ook van harte toe. Wat dat betreft geeft RAVON een goed signaal af en neemt het voortouw. Het mag allemaal echter nog wel sneller. Zoek vooral wat ons bindt in de natuursector en zet je verschillen opzij.

Summary

Focus on what you share, put your differences aside - interview with John Melis

At the annual meeting of RAVON on November 12th 2011, John Melis received the Lenders Award for all the energy he had put into both initiating and professionalizing RAVON activities in the northern province of Friesland. Due to his efforts in motivating a large group of volunteers and setting out

transects, a great number of records have been collected. Not only has his work led to the media giving more attention to the presence or decline of amphibians, reptiles and fish in this part of the Netherlands, it has also influenced regional policy, leading to an improvement in the development and management of natural areas. In this way, John has made a valuable contribution to the growth of RAVON as a national nature conservation organization. The Lenders Award was established in 2006, to honour those who have distinguished themselves in their efforts to protect native amphibians, reptiles and fish. It is named after Ton and Rob Lenders, two brothers who played an important role in the study and protection of these species in the Netherlands.

Raymond Creemers

RAVON
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
r.creemers@ravon.nl

